

UOT 343.137.2

Ənnağı MƏMMƏDLİ,Azərbaycan Respublikası Ədliyyə
Nazirliyi Məhkəmə Ekspertiza
Mərkəzinin doktorantı
annaqi.memmedli@bk.ru

CINAYƏT PROSESİNDƏ İSTINTAQ SÖVDƏLƏŞMƏSİNİN TƏYİNATI VƏ ƏHƏMİYYƏTİ

Açar sözlər: əməkdaşlıq müqaviləsi, istintaq sövdələşməsi, ittiham sövdələşməsi, məsuliyyətdən azad etmə, yüngülləşdirici hallar.

Key words: cooperation agreement, investigative transaction, plea bargain, release from liability, circumstances mitigating the sentence.

Ключевые слова: соглашение о сотрудничестве, следственная сделка, сделка о признании вины, освобождение от ответственности, обстоятельства смягчающие наказание.

Cinayət-prosessual qanunvericiliyin təyinatlarından biri kimi cinayət qanunu ilə ictimai təhlükəli sayılan əməlləri törətmiş şəxsləri ifşa etmək və onları cinayət məsuliyyətinə cəlb etmək həm də cinayət mühakimə icraatının vəzifəsi kimi çıxış edir. Bu vəzifə bütövlükdə cinayət mühakimə icraatının müxtəlif mərhələlərində ayrı-ayrı prosessual üsul və vasitələrlə həyata keçirilir. Cinayətkarlığa qarşı mübarizənin qanunvericilikdə əks olunan üsul və vasitələrinin məcmusu hər bir cəmiyyətin maddi həyat şəraitinə uyğun olaraq tarixən formalaşır və onun inkişafına uyğun olaraq dəyişir, təkmilləşir, cəmiyyətin mövcud tələbatlarına uyğunlaşır.

Müasir dövrdə dünyanın ayrı-ayrı ölkələri arasında iqtisadi münasibətlərin mütəşəkilliyi və sıxlığı, əksər cəmiyyətlərdə ictimai münasibətlərə rəqəmsallaşmanın güclü təsiri və bu zəmində globalaşmanın həyatın müxtəlif sahələrində daha da geniş füsət alması cinayətkarlığın artması ilə yanaşı, ona qarşı mübarizənin daha effektiv və yeni yollarının axtarılmasını tələb edir. Bu məcrada ayrı-ayrı ölkələrin ədalət mühakiməsi sistemində formalaşmış yeni prosessual hüquq institutların-

dan biri də istintaq sövdələşməsidir. İstintaq sövdələşməsinin mahiyyətini və onun cinayətkarlığa qarşı mübarizədə yerini dəqiqləşdirmək üçün təyinatının nədən ibarət olduğunu ortaya çıxarmaq mühüm nəzəri və təcrübi əhəmiyyətə malik olan məsələlərdən biridir.

Elmi ədəbiyyatın öyrənilməsi göstərir ki, istintaq sövdələşməsinin bilavasitə təyinatı, onun hansı cinayət işləri üzrə zəruriliyi haqqında fərqli mülahizələr mövcuddur. Bəziləri bu institutun iqtisadi sahədə vəzifəli şəxslərin iştirakı ilə mütəşəkkil formada törədilən cinayətlərin ibtidai araşdırılması üzrə xüsusi əhəmiyyətli olduğunu bildirlər. Bu yanaşmanın lehinə olan mülahizə kimi göstərilir ki, həmin qrup cinayətlər onu törədən şəxslər tərəfindən peşəkarlıqla gizlədildiyi və qanuni formada rəsmiləşdirildiyi üçün əsasən latent qalır, hətta ortaya çıxarıldıqda belə həmin cinayətlərin araşdırılması və onları törədən şəxslərin ifşa olunması çox çətin olur. Bundan başqa, belə iqtisadi cinayətlərin araşdırılması prosesində səlahiyyətli subyektlər külli miqdarda informasiyalarla işləməli olurlar ki, belə əməlləri törədənlərin əməllərinin izlərini həmin informasiya bolluğunda müəyyən etmək, müvafiq araşdırma müddətlərindən işin tam, hərtərəfli və obyektiv araşdırılması, müxtəlif prosessual hərəkətlərin həyata keçirilməsi xüsusilə çətinliklər yaradır, bəzən isə aparılan araşdırmanın nəticələri səmərəsiz ola bilər. Belə neqativ halların aradan qaldırılması üçün təqsirləndirilən şəxslə bağlanmış istintaq sövdələşməsi əvəzsiz əhəmiyyətə malikdir. İstintaq sövdələşməsi əsasında əldə olunan dəyərli məlumatlar və onların daşıyıcıları haqqında informasiya alan müstəntiq cinayətin baş vermə mexaniz-

mi və izlərin yaranma mexanizmi barədə məlumat əldə etməklə onları asanlıqla müyyən etmək imkanı qazanmış olur [5,231].

Cinayətkarlıq ölkənin milli təhükəsizliyinə real təhdidlər yaratması və bu təhdidlər içərisində mütəşəkkil cinayətkarlığın xüsusi yerinin olduğunu inkar etmək mümkün deyildir. Qrup tərəfindən banditizm, adam oğuruğu, insanları girov götürmə, terrorizm və digər qəsdlərin artımı, həmçinin qrup tərəfindən törədilən cinayətlərin həyatın əksər sahələrini əhatə etməsi onlarla mübarizədə yeni metodların axtarılmasını zəruri edir. Mütəşəkkil cinayətkarlıqda iştirakçılar arasında olan sabit əlaqələr bu növ ictimai təhükəli əməllərin vaxtında açılması və onları törədənlərin ifşa olunmasını, qarşısının alınmasını çətinləşdirir. Bütün bunlar mütəşəkkil cinayətkarlıqla mübarizənin yeni metod və mexanizmlərinin axtarılıb tapılmasını ciddi surətdə ortaya vəzifə kimi qoyur. Bu məcrada istintaq sövdələşməsi mühüm posessual vasitələrdən biri kimi nəzərdən keçirilə bilər. Xüsusən korrupsiya cinayətləri üzrə bu institutun səmərəliliyi təkzibedilməzdir. Bu institutun zəruriliyini təsbit edən bu kimi faktorlara əsaslanan bəzi müəlliflər hesab edir ki, istintaq sövdələşməsi ancaq mütəşəkkil formada törədilən cinayətlər üzrə tətbiq oluna bilər. Bu institutu bütün cinayətlər üzrə deyil, yalnız mütəşəkkil cinayətlərin müxtəlif formaları üzrə tətbiq edilməsi fikri istintaq sövdələşməsinin qanunvericiliyə daxil edilməsi zərurətinin əsaslandırılması barədə sənədə istinadən müdafiə olunur. Müəllif istintaq sövdələşməsinin ayrı-ayrı cinayətlərin üstünün açılması vasitəsi kimi istifadə olunması təcrübəsini düzgün saymayaraq göstərir ki, belə sövdələşməni digər cinayətlər üzrə bağlanmasını əsaslı hesab etmək mümkün deyildir. Onu yalnız cinayətkar birlik tərəfindən törədilən cinayət işləri üzrə tətbiq etmək qanunidir [4,208]. Müəlliflə birmənalı olaraq razılaşmaq çətinidir. Adətən istintaq sövdələşməsinin zəruriliyi mütəşəkkil cinayətkarlığa qarşı mübarizənin effektiv üsulu olması ilə əsaslandırılırsa da, əgər bu institut açılması daha çətin olan mütəşəkkil cinayətkarlıqda səmərəli vasitədirsə, araşdırılması nisbətən çətin olmayan cinayətlər üzrə ədalət mühakiməsinin tam səmərəliliyinə qısa müddətdə nail olmaq üçün ondan istifa-

də olunmaması nə dərəcədə ağılabatan olardı?! Əlbəttə ki, belə olan halda qrup tərəfindən törədilməyən cinayətlərin istintaqı zamanı da bu institutdan istifadə olunması daha faydalı olardı.

Buna görə də o mülahizələrlə tam olaraq razılaşmaq olmur ki, bu institut digər cinayətlərin araşdırılması üzrə deyil, təkcə mütəşəkkil cinayətkarlıq, həmçinin qrup tərəfindən törədilən istənilən növ və forma cinayətkarlıqla mübarizənin effektivliyini artırmış olardı.

Fikrimizcə, üçüncü qrup müəlliflərin belə bir yanaşması ilə razılaşmaq lazım gəlir ki, istintaq sövdələşməsi institutu təkcə mütəşəkkil cinayətkarlıq və korrupsiya cinayətlərinin araşdırılması üzrə deyil, həmçinin əvvəlcədən razılaşdırılmış hər hansı cinayətin araşdırılması üzrə səmərəli sayıla bilər. Xüsusilə cinayətkar birliklərin üzvlərini əməkdaşlığa cəlb etmədən onun cinayətkar fəaliyyətinin qarşısını almaq ciddi problemlər yaratdığını, bir çox hallarda isə onun sıralarına əməliyyat-axtarış fəaliyyəti sahəsində konfidentlərin və agentura aparatını daxil etmədən onun fəaliyyətinin qarşısını almaq mümkün olmur. Cinayətkar təşkilata daxil edilmiş əməkdaşlar isə bəzən bilavasitə cinayətkar fəaliyyəti həyata keçirmək məcburiyyətində qalırlar ki, onların cəzadan azad edilməsi üçün hüquqi əsasların qanunvericilikdə təsbit edilməsi üçün istintaq sövdələşməsi institutu əvəzedilməz əhəmiyyətə malikdir.

Bəzən isə bu institutun məqsədini cinayət prosesinin məqsədləri ilə eyniləşdirirlər. Bu mövqeyi müdafiə edən müəlliflər göstərir ki, istintaq sövdələşməsinin məqsədi cinayətlərin açılması, onu törədən şəxslərin ifşa edilməsi, onların cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi, ağılabatan kompromiss vasitəsilə iqtisadi sahədə törədilən cinayət nəticəsində vurulan ziyanın aradan qaldırılmasından ibarətdir. Fikrimizcə, istintaq sövdələşməsi institutunun məqsəd ilə ümumi cinayət prosesinin vəzifə və təyinatını eyniləşdirmək düzgün olmazdı. Əlbəttə ki, cinayət prosesinin vəzifələri sırasına aid olan öhdəlikləri istintaq sövdələşməsi institutuna da aid oluna bilər. Lakin cinayət prosesi daha geniş və əhatəli bir fəaliyyət olduğu üçün onun bütün vəzifələrinin təkcə istintaq sövdələşməsinin təyinatı kimi göstərilməsi heç də məntiqli sayıla bilməz. Xüsusən nəzərə alsaq ki, istintaq

sövdələşməsi vasitəsilə cinayət törətmiş şəxs məsuliyətdən və cəzadan azad olunur, onda burada yeganə vəzifə kimi bu razılaşma nəticəsində əldə olunacaq arzulanan nəticə olmamalıdır. Burada məqsəd həm də istintaq sövdələşməsi bağlanan təqsirləndirilən şəxsin müsbət postkriminal davranışa sövq edilməsi, ondan pozitiv birgəyaşayış qaydalarına inamının yaradılması olmalıdır.

İstintaq sövdələşməsinin hüquqi tənzimləmə mexanizminin təşkilinin zəruriliyi barədə müxtəlif ölkələrin qanunvericiliyinin əsaslandırılmaları da diqqəti cəlb edir. RF CPM-inə istintaq sövdələşməsi institutunun daxil edilməsi barədə qanun layihəsi irəli sürülərkən onun zəruriliyi belə əsaslandırılırdı ki, “sifarişli qətlərin”, banditizm, narkotik xarakterli faktların, korrupsiya təzahürlərinin açılması üçün hüquq-mühafizə orqanlarına mütəşəkkil dəstə və cinayətkar birliyin üzvlərinin onları cəzalarının əhəmiyyətli surətdə azaldılması və zərər çəkmiş şəxslərə, şahidlərə və cinayət mühakimə icraatının digər iştirakçılara aid edilən dövlət müdafiə tədbirlərinin onlara da şamil edilməsi müqabilində əməkdaşlığa cəlb edilməsi fəvqəladə əhəmiyyət daşıyır.

Unutmaq olmaz ki, cinayət hüquqi siyasətin həyata keçirilməsinin əsas məqsədlərindən biri cinayətkarlığın profilaktikasıdır. Bunun ən optimal forması cinayət törədən şəxsin yenidən cinayət törətməməsidir ki, buna da əsas etibarilə onu kriminal davranışdan sonra müsbət davranışa yönəltmək, onun yenidən cinayət törətməməsi üçün şəxsiyyətinin müsbət xasiyyətlərə sövq etməkdir. İnsan təbiətinin həm müsbət, həm də mənfi cəhətləri özündə birləşdiriyini nəzərə alsaq, postkriminal davranışa meyilli olan şəxsin stimullaşdırılması bu vəzifənin öhdəsindən gəlməsi baxımından səmərəli sayılmalıdır. Bu səbəbdən də cinayətkarlıqla mübarizə sahəsində kompromisdən geniş istifadə olunması onun ədalətli olmasını təmin edən əsas şərtlərdən biridir. Əks halda cinayət hüquqi siyasət sırf əvəzçixmə cəhətini özündə daşıyır və məhkum olunmuş şəxslərin müsbət davranışlarını təşviq etməmiş olardı. Bu institut qitə Avropa ədalət mühakiməsi üçün nisbətən yeni hüquq institutu olsa da, onun təqsirkarın pozitiv postkriminal davranışa sövq etməsində əvəzçixmə rol vardır.

Bu baxımdan istintaq sövdələşməsinin əsas tə-

yinatlarından biri kimi onun tərbiyəedici rolunu nəzərdən qaçırmamaq lazımdır. İbtidai istintaq mərhələsində təqsirkarın islah olunmaq yoluna qədəm qoyması üçün real imkanı yaranır ki, bu da həm onun özü üçün (təyin olunacaq cəzanın həcmi və ya müddətinin aşağı salınması), həm də ümumilikdə dövlət və cəmiyyətin mənafeləri baxımından (cəzanın məqsədlərindən biri olan məhkumun islah olunması məqsədinə nail olunması) müsbət nəticələrə səbəb olur [7,34].

Bu institutu kompleks hüquq institutu kimi cinayət mühakimə icraatının sadələşdirilmiş formalarından biri kimi nəzərdən keçirən mütəxəssislərə rast gəlmək mümkündür [3,9]. İstintaq sövdələşməsi ilə təqsirin etirafı barədə əqd icraatın sadələşdirilməsinin iki müxtəlif formalarıdır, onları eyniləşdirmək düzgün deyil. Bu institutların hər ikisi icraatın sadələşmiş forması olub təqsirkarın təqsirini etiraf etməsinə əsaslansa da, istintaq sövdələşməsi zamanı təqsirləndirilən şəxsin təqsirini etiraf etməsi ilə birgə törədilən cinayətin üstünün açılması və onun digər iştirakçılarının ifşa olunması üzrə aktiv fəaliyyəti tələb olunur. Təqsirin etirafı barədə əqd bağlanarkən isə təqsirləndirilən şəxsin müsbət postkriminal fəaliyyət tələb olunmur, onun təqsirini etiraf etməsi müvafiq icraat üçün kifayət edir.

İstintaq sövdələşməsinin müsbət cəhətlərini göstərən onun prosesual vasitələr içərisində əhəmiyyətli funksiyaları yerinə yetirdiyi barədə mülahizələrlə ilə yanaşı bu institutun mənfi cəhətlərini də göstərən mövqelərə rast gəlmək mümkündür ki, onları nəzərə almadan bu institutun mahiyyətini tam mənada aydınlaşdırmaq, onun təyinatını və hüquqi tənzimləmə mexanizmini səmərəli şəkildə təsbit etmək mümkün deyildir. Xüsusən ABŞ cinayət prosesində istintaq sövdələşməsi institutu özündə təqsirləndirilən şəxsin təqsirinin etiraf etmək hüququndan istifadəsi müqabilində ədalətli məhkəmə araşdırması hüququndan imtinasını nəzərdə tutması bu institutun mənfi cəhəti kimi göstərilir. Əlbəttə ki, təqsirləndirilən şəxsin bu hüququndan imtinası ona veriləcək cəzanın həddinin aşağı salınması və ya ona qarşı irəli sürülən ittihamdan bəzi maddələrin çıxarılmasının əvəzində edilir və bu sövdələşmənin qarşılıqlı olması cəhətindən irəli gəlir [2,1248]. İstintaq sövdə-

ləşməsinin mahiyyətində təqsirləndirilən şəxsin özünün ədalətli məhkəmə araşdırması hüququndan imtinası müqabilində həyata keçirilməsi cəhəti qitə Avropa ədalət mühakiməsinin əsas prinsiplərinə uyğunlaşdırılmaqla realizə olunmalı və hüquqi tənzimləmə zamanı məhkəmənin üzərinə düşən vəzifələrin yerinə yetirilməsinə mane olmamalıdır.

Bu institutun daha çox tətbiq edildiyi ABŞ-ın bəzi mütəxəssislərinin onun yaranma səbəbləri barədə müsbət olmayan mülahizələrə nəzər yetirdikdə C.Lanqbeynin fikirləri diqqəti cəlb edir. Müəllif bildirir ki, məhkəmə baxışında çəkişmə sistemi, məhkəmə baxışı iştirakçılarının hüquqları və sübutların qiymətləndirilməsi qaydaları inkişaf etdikcə proses iştirakçılarına qəsdən təqsiri öz boynuna götürməsi üçün təsir göstərmək ehtimalı artmış olur. Bu hal istintaq sövdələşməsinin yaranmasının yeganə səbəbi deyil. Məhkəmə prosesinin mürəkkəbləşməsi ilə birgə polis sistemində, prokurorluqda və vəkillikdə bürokratiyanın yaranması və cinayətkarlığın artması da onun yaranmasına mühüm təsir göstərmişdir [6,188].

İstintaq sövdələşməsinin yaranması zərurətini C.Lanqbeyn belə izah edir ki, qitə Avropası ədalət mühakiməsindən fərqli olaraq anqloamerikan ədalət mühakiməsi sistemində sübutetmə metodları daha çox formalizə edilmiş xarakter daşıyır, bahalıdır və daha çox zaman tələb edir. Bundan başqa, cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmiş şəxsin istintaq sövdələşməsi bağlanmasına təşfiq edilməsi üçün geniş hüquqlar kompleksi mövcuddur. Bu sövdələşmə adətən təqsirin etirafına əsaslanır. Bunun əsas səbəbi odur ki, anqlosakson ədalət mühakiməsində məsuliyyətə cəlb edilmiş şəxsin şəxsən təqsirini etiraf etməsi digər sübutlara nisbətə daha üstün sayılır [6,186].

Heç şübhəsiz ki, istintaq sövdələşməsi cinayətkarlıqla mübarizə orqanlarının müasir cinayətkarlığa reaksiyasının səmərəli və effektiv bir formasıdır.

Qeyd olunanların ümumiləşdirilməsi belə bir nəticə ilə razılaşmağa zəmin yaradır ki, istintaq sövdələşməsi iqtisadi baxımdan dövlət büdcəsinə faydalı olsa da, əxlaqi baxımdan və ədalət mühakiməsinin müqavilə əsasında həyata keçirilməsi baxımından neqativ qiymətləndirilir.

Heç şübhəsiz ki, istintaq sövdələşməsinin bütün müsbət cəhətləri və effektiv nəticələri ilə birgə onun həqiqəti müəyyən etmək vəzifəsi olan məhkəmənin üzərinə bununla bağlı müəyyən öhdəliklər qoyur. İstintaq sövdələşməsi həqiqətin müəyyən edilməsi vəzifəsinin realizə edilməsi təminatlarının saxlandığı bir şəraitdə tam səmərəli olması mümkündür. Əks halda istintaq sövdələşməsinin əsas təyinatı ədalət mühakiməsinin müqavilə ilə həyata keçirilməsindən fərqli qiymətləndirmək çətinidir.

Ona görə də bu hissədə razılaşmaq lazımdır ki, getdikcə daha çox ölkələr cinayət prosesinə məhkəmə baxışının razılaşdırılmış formalarını daxil etsələr də, onların həqiqəti müəyyən etmək vəzifəsinə yerinə yetirdiyini iddia etmək çətinləşir, bəzilərində isə bu iddianı irəli sürmək ümumiyyətlə mümkün deyil. Belə institutlardan biri də ABŞ-da mövcud olan təqsirin etirafı barədə əqd-dir (plea bargaining) ki, onu cinayət prosesi tərəflərinin razılaşması əsasında həyata keçirilən məhkəmə icraatı kimi qiymətləndirmək olar. Bu kimi institutlar özündə ictimai mənafeleəri nəzərə almadan təsbit olunmuş və mülki prosessual hüququn mahiyyətinə daha uyğun gələn hüquqi vasitələrdir. Təqsirin etirafı barədə əqd prosessual baxımdan şəxsin öz təqsirli olması ilə razılaşmasıdır, özünü təqsirini etiraf etməsi deyildir. Əgər nəzərə alsaq ki, təqsirin etirafı barədə əqd həm də özünün təqsirsizliyinə inandırma ilə müşayiət oluna bilər ki, bu halda həqiqətin ortaya çıxarılması məhkəmənin vəzifəsi kimi qalmaqda davam edir. Alford plea – anlayışının mahiyyətinə görə təqsirləndirilən şəxs ona qarşı irəli sürülmüş ittihamla könüllü şəkildə razılaşsa da, özünün təqsirsiz olduğunu da israr edir. Bu halda formal həqiqətin müəyyən edilməsindən söhbət gedə bilər [8,82-83]. İstintaq sövdələşməsi özünün təyinatını yalnız cinayət mühakimə icraatı sistemində mövcud olan prosessual vasitələrlə uyğunlaşdıqda tam şəkildə realizə edə bilər. Cinayət prosesində bu institutun tətbiqi həm prosessual vasitələrə qənaətlə nəticələnər, həm də aparılan araşdırmanın səmərəliliyinə nail olunmasına şərait yaratmış olardı.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat siyahısı

1. Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsi. 14 iyul 2000.
2. BaloY.S., Çetintürk E. Amerika Birləşik Devletleri ceza hukuku uygulamasında savcı-sanıkpa-zarlığı VE Türkiye’de uygulana bilirliği // Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y.2013, Sa. 1-2, s.1243-1292
3. Головизнин М.В. Особый порядок принятия судебного решения при заключении досудебного соглашения о сотрудничестве: автореф. дис. канд. юрид. наук. Москва, 2012. 24 с.
4. Никитенко М. Е. К вопросу о предназначении института досудебного соглашения о сотрудничестве // Уголовная политика и проблемы правоприменения. Сборник статей по материалам международной научно-практической конференции. - 2013, Издательство: Издательский дом "Петрополис" (Санкт-Петербург). С. 208-212
5. Пучнин А.В. Перспективы использования досудебных соглашений о сотрудничестве при расследовании экономических преступлений должностных лиц // Досудебное соглашение о сотрудничестве (правовые и криминалистические проблемы): материалы научно-практической конференции (Воронеж, 21-22 декабря 2009 года). - Воронеж: Изд-воВоронеж. гос. ун-та, 2010, Вып. 6. - С. 231-235
6. Родин В.В., Яджин Н.В. Досудебное соглашение и «сделка с правосудием»: прагматизм без конфликта с нравственностью? // Юридическая наука и правоохранительная практика 4 (30) 2014, с.180-189, с.
7. Тертышная О.А. Уголовно-процессуальный механизм досудебного соглашения о сотрудничестве. Воронеж, 2014, 206с., с.34
8. Штукенберг К.Ф. Исследование материальной истины в уголовном процессе // Государство во и право, - 2014, № 5, с. 78–86.

Annagy Mammadli

Appointment of the institute of the pre-trial agreement on cooperation in the criminal process

As one of the tasks of criminal procedural legislation, the task of criminal proceedings is also the identification of persons who have committed acts recognized by the criminal law as dangerous, and bringing them to criminal responsibility. This task is carried out by separate procedural methods and means at different stages of criminal proceedings. The complex of methods and means of combating crime, reflected in legislation, is formed historically in accordance with the material conditions of the life of each society and changes, improves and adapts to the current needs of society in accordance with its development. In this regard, one of the new procedural and legal institutions formed in the justice system of individual countries is a pre-trial cooperation agreement.

In the article, the issues of appointment to the institution of the pre-trial agreement on cooperation in the criminal process are analyzed.

Аннагы Мамедли

**Назначения института досудебного соглашения
о сотрудничестве в уголовном процессе**

В качестве одной из задач уголовно-процессуального законодательства задачей уголовного судопроизводства является также выявление лиц, совершивших деяния, признаваемые уголовным законом опасными, и привлечение их к уголовной ответственности. Эта задача осуществляется отдельными процессуальными методами и средствами на разных стадиях уголовного судопроизводства. Комплекс методов и средств борьбы с преступностью, отраженный в законодательстве, формируется исторически в соответствии с материальными условиями жизни каждого общества и изменяется, совершенствуется и приспособляется к текущим потребностям общества в соответствии с его развитием. В связи с этим одним из новых процессуально-правовых институтов, сформировавшихся в системе правосудия отдельных стран, является досудебное соглашение о сотрудничестве.

В статье анализируются вопросы назначения института досудебного соглашения о сотрудничестве в уголовном процессе.